

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ**

**ПРОЄКТИ РЕГІОНАЛЬНОГО ТЕЛЕБАЧЕННЯ «РАНКОВИЙ ГІСТЬ»
(ВТВ ПЛЮС) І «ЗНАЙОМТЕСЯ» (ЯТВ): ПОРІВНЯЛЬНИЙ АСПЕКТ**

Кваліфікаційна робота (проєкт)

на здобуття ступеня вищої освіти “бакалавр”

Виконав: студентка IV курсу 461 групи
Спеціальності 061 Журналістика
Освітньо-професійної (наукової)
програми Журналістика

Шеремет Ірина Миколаївна

Керівник: доктор філологічних наук,
професор, Різун Володимир
Володимирович

Рецензент: представник Національної
ради з питань телебачення та
радіомовлення в Херсонській області
Мовчан Сергій Олексійович

Херсон – 2020

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. Жанрова природа інтерв'ю.	6
1.1. Жанр інтерв'ю на телебаченні: проблеми класифікації.	6
1.2. Порівняльна характеристика інтерв'ю в пресі і на телебаченні	10
1.3. Технологія підготовки і проведення телевізійного інтерв'ю. .	13
РОЗДІЛ 2. Характеристика стратегій і тактик інтерв'ювання на регіональних телеканалах Херсонщини.	16
2.1. Проєкт «Знайомтеся» (телеканал «ЯТБ»)	16
2.2. Проєкт «Ранковий гість» (телеканал «ВТВ плюс»)	25
ВИСНОВКИ	35
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	40

ВСТУП

Актуальність дослідження. Жанр інтерв'ю посідає важливе місце як в системі традиційної журналістської жанрології, так і в роботі фахівців мас-медіа. Поява цього жанру відбулася в результаті застосування методу питання-відповідь. У результаті з'явилися журналістські тексти, що фіксують процес спілкування журналіста з респондентом. Вони отримали назву «інтерв'ю».

У вітчизняній журналістиці такі публікації з'явилися порівняно пізно. Окремі елементи жанру зрідка знаходимо в публікаціях газет початку ХХ ст. Історики журналістики фіксують цей жанр у пресі вже у повоєнні часи, зокрема у роки хрущовської відлиги (наприклад, це інтерв'ю з письменниками у «Літературній газеті» за 1965 рік).

Значно зросла зацікавленість цим жанром у період перебудови, коли на перший план вийшла реальна людина з її переживаннями і роздумами, а не узагальнений образ будівника комунізму.

У новітній період розвитку журналістики (починаючи з 1991 року) із запозиченням західних технік і методик написання матеріалів жанр інтерв'ю поправу посів належне йому місце, став одним із найпопулярніших жанрів (особливо це позначилося на тележурналістиці, де нині експлуатують жанр портретного інтерв'ю («Позаочі» (Інтер), «Портрети з Сергієм Дорофєєвим» (5 канал), «Відверто» (ВТВ плюс), політичні ток-шоу «Свобода слова» із Савіком Шустером та інші).

Інтерв'ю ставало неодноразовим об'єктом наукових зацікавлень українських та зарубіжних журналістикознавців. Це праці Марії Лукіної «Техніка інтерв'ю», Микити Василенка «Динаміка розвитку інформаційних та аналітичних жанрів в українській пресі»; Олена Швець

дослідила зіркове інтерв'ю в комунікативно-прагматичному аспекті (дисертаційна праця), Тетяна Шишкіна вивчала прагматичні особливості неформального інтерв'ю (так само дисертація), Ірина Іванова розглянула мовні особливості жанру інтерв'ю (дисертація).

Нині достатньо наукової, науково-методичної літератури з питань підготовки і проведення інтерв'ю. Також у вільному доступі чимало навчальних відео на цю тему (наприклад, у рубриці «Відеотека» на сайті «Детектормедіа»). Можна відвідати тренінги і семінари, присвячені оволодінню техніками інтерв'ю.

Методики і секрети інтерв'ювання відомих телеведучих описані в низці праць. Натомість немає наукових досліджень про рівень підготовки та майстерності інтерв'юерів на регіональних телевізійних каналах. Відтак **тема** нашої роботи є **актуальною**, адже аналіз прийомів інтерв'ювання херсонських телевізійників дозволить визначити якість підготовки журналістів на Херсонщині, виявити сильні і слабкі сторони техніки інтерв'ювання, що дозволить у майбутньому виробити стратегії покращення кваліфікації телеведучих.

Метою роботи є вивчення природи телевізійного інтерв'ю, характеристика технік інтерв'ювання на сучасних регіональних телеканалах Херсонщини.

Для досягнення мети передбачено розв'язання таких **завдань**:

- а) визначити поняття «інтерв'ю»;
- б) проаналізувати найбільш поширені класифікації інтерв'ю в науці про соціальні комунікації;
- в) здійснити порівняльну характеристику жанру інтерв'ю в пресі і на телебаченні;
- г) дослідити основні етапи підготовки телевізійного інтерв'ю;
- г) проаналізувати стратегії і тактику інтерв'ювання на регіональних телеканалах Херсонщини;
- д) зробити відповідні висновки.

Об'єкт дослідження – телевізійне інтерв'ю як популярний жанр журналістики.

Предмет дослідження – класифікаційні, методичні, вербальні і невербальні аспекти проведення інтерв'ю на регіональних телевізійних каналах.

Джерельною базою роботи стали записи інтерв'ю тележурналістів Євгена Кокоришкіна (програма «Знайомтеся», телеканал «ЯТБ», офіційний сайт <http://yatb.tv/>), Олександри Бунчук та Анни Коробової (програма «Ранковий гість», телеканал «ВТВ плюс», офіційний сайт <http://www.vtvplus.com.ua/>).

Методи дослідження. У роботі використано кілька дослідницьких методів. З метою вивчення технології інтерв'ю проведено аналіз питальника, невербальної поведінки телеведучих та їх гостей, мовленнєвої компетенції. Також під час дослідження застосовано методи синтезу, порівняння, аналогії.

Наукову новизну роботи вбачаємо у тому, що записи інтерв'ю на регіональних телеканалах Херсонщини ще не ставали предметом наукового вивчення. Одержані результати дозволять поліпшити рівень підготовки журналістів у закладах вищої освіти нашого регіону та виробити рекомендації з покращення технології підготовки і проведення інтерв'ю.

Практичне значення одержаних результатів. Результати аналізу стратегій і тактик інтерв'ювання можна використати під час вивчення дисциплін журналістського циклу у закладах вищої освіти, зокрема на заняттях з «Журналістського фаху: тележурналістика», «Медійних жанрів», «Теорії і методики журналістської творчості»; для читання курсу «Техніка інтерв'ю».

Структура дослідження. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел (33 позиції).

РОЗДІЛ 1

ЖАНРОВА ПРИРОДА ІНТЕРВ'Ю

1.1. Жанр інтерв'ю на телебаченні: проблеми класифікації

Інтерв'ю як жанр посідає особливе місце на телеекрані. Фактично немає жодного випуску новин, де б журналісти не задавали питань компетентним людям, не зверталися до учасників різних подій, не цікавилися думкою громадян про ті або ті важливі події. Інтерв'ю – неодмінний елемент багатьох складних телевізійних форм. Рідше воно використовується для створення самостійної передачі.

В. Фолькер зауважує: «За загальним розумінням і відповідними тлумачними словниками, інтерв'ю – це цілеспрямоване опитування. ... Особливість цього жанру ... полягає в тому, що інформація «одягається» у форму питань і відповідей. ... Лише цілеспрямоване опитування, оприлюднене у формі запитань і відповідей, розуміється як інтерв'ю в сенсі журналістського жанру» [31, с. 109].

Журналістикознавці, які досліджують телевізійні жанри, подають різні класифікації інтерв'ю. Це залежить від того, що саме покладено в основу такого поділу.

В.Пельт виділяв такі види інтерв'ю: *інтерв'ю-монолог*, де зміст бесіди передається у вигляді цілісної розповіді; *інтерв'ю-повідомлення*, де зміст розмови подається у вигляді своєрідного звіту кореспондента; *інтерв'ю-діалог* подається у формі питання-відповідь; *інтерв'ю-замальовка*, де передається і зміст бесіди, і зовнішнє оточення, і її характер; *інтерв'ю-думка* – це розгорнутий коментар до якого-небудь факту, покладеного в основу інтерв'ю; *інтерв'ю-анкета* – це опитування широкої аудиторії з певної проблеми з метою з'ясування громадської думки. Дослідник відносить до інтерв'ю і прес-конференції політиків,

громадських діячів, журналістів. В.Пельт виділяє також *сатиричне інтерв'ю* або *бесіди критичного характеру*, а також *гумористичні інтерв'ю* [1, с.12].

Укладачі «Словника журналіста» за заг. ред. Ю.Бідзілі зазначають, що «інтерв'ю має широку класифікацію залежно від засобу масової інформації, характеру, особливостей спілкування, тематичної спрямованості тощо» [24, с.43]. Виділяють такі види: *інформаційне, портретне, проблемне, протокольне, інтерв'ю-монолог, інтерв'ю-звіт, інтерв'ю-діалог, інтерв'ю-полілог, інтерв'ю-анкету, інтерв'ю-сповідь, критичне, гумористичне, сатиричне теле-, радіоінтерв'ю* тощо [24, с.43].

У наведених класифікаціях немає чіткого критерію розрізнення видів інтерв'ю, відтак вони є надто строкатими.

І.Михайлин за методом збирання інформації розрізняє такі типи інтерв'ю: 1) *інтерв'ю на робочому місці*; 2) *вдома в об'єкта*; 3) *в редакції*; 4) *в інтер-ситуаціях*; 5) *інтерв'ю по телефону*; 6) *інтерв'ю за допомогою електронної пошти*; 7) *інтерв'ю не для запису*; 8) *інтерв'ю не для запису й використання* [5, с. 221]. Ця класифікація є неповною, адже не враховує такі чинники інтерв'ю, як мета, тематика, характер тощо.

Г. Кривошея також акумулює багато різновидів інтерв'ю. Він вважає, що «видова характеристика інтерв'ю полягає в тому, що факт, подія, явище, їх суспільна значимість розкриваються через думку, позицію співбесідника, який є компетентною особою і має відповідну щодо теми спілкування інформацію» [12, с. 52]. Дослідник виділяє: *інтерв'ю-діалог, інтерв'ю-монолог, інтерв'ю-полілог, інтерв'ю-замальовка, інтерв'ю-анкета, прес-конференція* [12, с. 52-54].

На думку О. Голік, «огляд класифікацій різновидів інтерв'ю сучасних українських та зарубіжних журналістикознавців свідчить про такі тенденції: – відсутність єдиного критерію при визначенні різновидів інтерв'ю. Певні жанрові моделі з'являються переважно під впливом

якогось одного чинника (наприклад, індивідуальні та колективні інтерв'ю), проте у більшості випадків саме взаємодія, взаємозалежність критеріїв веде до новоутворень. Інтерв'ю-думка може бути виразником поглядів як однієї особи, так і цілого колективу, тому основна її відмінність від інтерв'ю-повідомлення – це подати не просто відомості, а враження, позиції, ідеї; – наявність однакових форм за сутністю, але відмінних за назвами, наприклад, інтерв'ю-сповідь та інтерв'ю-монолог, інтерв'ю-опис та інтерв'ю-повідомлення тощо; – взаємокореляційні, взаємоперехідні процеси між групами жанрів породжують такі моделі, як інформаційне та аналітичне інтерв'ю, інтерв'ю-повідомлення та бесіду, інтерв'ю-анекдот та гумористичне інтерв'ю, портретне інтерв'ю та інтерв'ю-замальовка. Дослідники почали більше уваги приділяти не лише формі подачі інформації (запитання-відповідь), а й змістовому наповненню: глибині аналізу фактів, ролі журналіста й опитуваного, мовностилістичним засобам, художності, образності; – дедалі частіше соціологічні методи збору інформації не лише стають основою майбутнього матеріалу, але й визначають його жанровий різновид (наприклад, пресове опитування, інтерв'ю-анкета, фокусоване інтерв'ю)» [6].

Найбільш розгорнутою є, на нашу думку, типологія телевізійного інтерв'ю, подана російськими дослідниками Г.Кузнецовим, В.Цвіком та А.Юровським.

Залежно від мети розрізняють:

«Протокольне інтерв'ю» проводиться для отримання офіційних роз'яснень з питань внутрішньої і зовнішньої політики держави від чиновників високого рангу.

Інформаційне інтерв'ю. Мета – отримання певних відомостей (різновиди – *«інтерв'ю-думка»* (вислів з певного приводу), *«інтерв'ю-факт»* (повідомлення про щось, відоме певній особі); відповіді співбесідника не є офіційною заявою, тому тон розмови близький до

звичайної, забарвленої різними емоційними проявами, що сприяє кращому сприйняттю інформації. Входить до складу інформаційно-публіцистичних програм.

Інтерв'ю-портрет – особливий різновид телевізійного інтерв'ю, завданням якого є усестороннє розкриття особистості співбесідника. Переважного значення набувають соціально-психологічні, емоційні характеристики, виявлення системи цінностей співбесідника. Нерідко виступає як складова частина екранного нарису.

Проблемне інтерв'ю (або дискусія). Ставить завдання виявити різні точки зору або шляхи вирішення соціально значущої проблеми.

Інтерв'ю-анкета проводиться для з'ясування думок з певного питання у різних співбесідників, які не вступають у контакт один з одним. Як правило, це серія стандартизованих інтерв'ю, в яких всім учасникам задається одне і те ж питання» [13, с.134].

Наведена класифікація телевізійного інтерв'ю є на сьогодні найбільш повною. У нашому дослідженні ми дотримуватимемося саме такого поділу телеінтерв'ю, оскільки вона відображає різні тактики поведінки журналіста.

За робоче визначення беремо дефініцію, подану Г. Кривошея: «*Інтерв'ю* – це інформаційно-публіцистичний жанр, у якому відтворюється бесіда журналіста чи групи журналістів з однією або кількома особами на суспільнозначимому темі» [12, с. 51].

І.Михайлин зазначає, що «жанр інтерв'ю бурхливо розвивається, тому його внутрішньожанрова типологія залишається не до кінця з'ясованою» [5, с. 221]. Відтак припускаємо, що з появою нових журналістикознавчих досліджень буде запропоновано іншу класифікацію телевізійного інтерв'ю, яка відобразатиме усю складну природу цього жанру.

1.2. Порівняльна характеристика інтерв'ю в пресі і на телебаченні

Інтерв'ю відносять до групи інформаційних жанрів. Однак приналежність конкретного інтерв'ю інформаційним чи аналітичним жанрам залежить вже від змісту тексту, викладеного у формі інтерв'ю. О. Тертичний зазначає: «Якщо інформаційне інтерв'ю несе в собі лише повідомлення про факт, відповідаючи на запитання: хто? що? де? коли?, то аналітичне інтерв'ю, крім того, містить і аналіз факту, відповідаючи при цьому на питання: чому? яким чином? що це значить? і т. д. Роль автора аналітичного інтерв'ю полягає, перш за все в тому, що своїми питаннями він задає напрямок аналізу, який зазвичай здійснює співбесідник. З цією метою питання формулюються таким чином, що вони вимагають висвітлення вузлових моментів якої-небудь події, явища, процесу, ситуації» [29, с. 64].

Інтерв'ю серед інформаційних жанрів посідає одну з найвищих позицій за частотністю використання і технікою виконання. Нині потік інформації, який отримують люди, занадто швидкий, тому сучасна журналістика більше спрямована на оперативну передачу інформації, будь-яких фактів читачам, телеглядачам і радіослухачам більше, ніж на глибокий аналіз, зіставлення цих фактів. І тому все більшою популярністю серед журналістів користуються саме інформаційні жанри (зокрема інтерв'ю), які слугують для передачі певної інформації її споживачам, і не містять причинно-наслідкових зв'язків.

Інтерв'ю дозволяє споживачеві інформації отримувати її ніби «з перших рук», незважаючи на наявність у ній певної частки суб'єктивізму, яким найбільше вирізняється газетне інтерв'ю. Позначений суб'єктивізм полягає, на наш погляд, в наступному: оформлюючи отриману інформацію у вигляді інтерв'ю і переносючи на папір сказане співрозмовником, журналіст певною мірою пропускає цю інформацію через себе. І те, що виходить потім на сторінках газет у формі питання-

відповідь, не є розмова, що відбувалася між інтерв'юером і інтерв'юйованим в чистому вигляді. Це та ж розмова журналіста зі співбесідником, але вже в «перекладі» інтерв'юера.

Однак, як було зазначено, ця риса притаманна більшою мірою газетному інтерв'ю, коли споживач інформації читає те, що чув журналіст, але в меншій - телевізійному інтерв'ю, де той же споживач інформації отримує можливість чути і бачити самому. В останньому випадку споживач інформації чує і бачить те ж, що і журналіст, тобто отримує інформацію не в «перекладі» інтерв'юера, а від того, хто є джерелом інформації, її носієм. І в цьому випадку глядач, безпосередньо не задіяний у процесі інтерв'ю, стає певною мірою його співучасником, оскільки він все чує і бачить, а отже, пропускає його через свою свідомість. Тут споживач інформації осмислює і «перекладає» почуте і побачене у відповідності зі своїм світоглядом, світовідчуттям, світорозумінням.

Хоча теле- і текстове інтерв'ю друкованих та електронних ЗМІ – «близькі родичі», між ними існує чимала різниця. Вона проявляється, наприклад, в тому, що в газеті журналіст сам викладає відповіді на питання. Навіть електронний запис відповідей після опрацювання спеціально обробляється для преси. На телебаченні записані інтерв'ю мають риси справжнього документа, зберігають голос, стиль мовлення, інтонації мовця, його зовнішність, манери.

Зміст інтерв'ю в газеті є фіксацією відповідей співбесідника, а телеінтерв'ю - на питання, що і як він сказав. Журналіст-газетяр обробляє і готує матеріал інтерв'ю після того, як відбудеться його розмова з респондентом; тележурналіст, навпаки, ретельно готується до самого процесу, акту взяття інтерв'ю, тобто значна частина його зусиль пов'язана з підготовкою до інтерв'ю.

Газетне і телеінтерв'ю ріднить те, що газетяр і телевізійник під час підготовки інтерв'ю до друку чи ефіру можуть змінити порядок питань у

матеріалі, випустити одні запитання і відповіді, інші дати більш докладно. На телебаченні завдяки монтажу записаного інтерв'ю допускається перестановка питань, поділ інтерв'ю на частини. Для більш наочного представлення спільних і відмінних рис інтерв'ю в друкованих та електронних ЗМІ подаємо їх у вигляді таблиці.

Табл. 1.

Порівняльна характеристика

Інтерв'ю в пресі	Інтерв'ю на телебаченні
<i>спільне:</i>	
<ul style="list-style-type: none"> - структурно-композиційна будова (незважаючи на велику різноманітність видів інтерв'ю, його будова залишається стабільними: зачин - основна частина – завершення); - можливість редагування (монтажу); - метод (інтерв'ю); - технологія формулювання запитань. 	
<i>відмінне:</i>	
<ul style="list-style-type: none"> - більший суб'єктивізм в передачі змісту інтерв'ю; - читач не має можливості споглядати співбесідника, чути його голос тощо; - інтерв'ю в пресі завжди є відредагованим матеріалом; - менше зусиль на підготовку. 	<ul style="list-style-type: none"> - більша об'єктивність завдяки наочному спогляданню глядачів за процесом інтерв'ювання; - глядач може отримувати додаткову інформацію про співбесідника шляхом безпосереднього спостереження за його поведінкою, жестами тощо; - інтерв'ю на телебаченні може бути «без купюр» за умови прямого ефіру; - більше зусиль на підготовку

	(інтер'єр, оточення, зовнішній вигляд інтерв'юера тощо).
--	--

1.3. Технологія підготовки і проведення телевізійного інтерв'ю

Дослідники виділяють такі умовні складові технології телевізійного інтерв'ю: підготовка, проведення, завершення [16].

Підготовка інтерв'ю включає наступні елементи:

- 1) визначення мети;
- 2) попереднє дослідження;
- 3) організація зустрічі;
- 4) обдумування характеру питань, а також стратегії і тактики інтерв'ю.

Визначення мети інтерв'ю. М. Лукіна зазначає, що «від того, наскільки зрозумілими є завдання інтерв'ю, залежить успіх усіх подальших кроків. Необхідно на цьому етапі поставити перед собою кілька питань: *Навіщо ви хочете узяти інтерв'ю? Яких результатів хочете досягти? Чому для вирішення цих завдань ви вибрали саме цього співбесідника? Чи цікавий він особисто вам? Чи є до нього інтерес у широкої публіки?»* [16]

Чітке уявлення про майбутню розмову (про що, з якою метою, для кого і для чого) повинне скластися і у журналіста, і у героя. Пояснити все це своєму співбесідникові – це і є завдання інтерв'юера, яке він повинен виконати на попередньому етапі підготовки до інтерв'ю. Такий професійний підхід буде сприяти комфортному спілкуванню, налаштує героя до бесіди, надасть йому відчуття розуміння і прийняття.

Попереднє дослідження. М. Лукіна вважає, що «залежно від поставлених завдань збирається робочий матеріал про героя або ситуацію (це може бути короткий пошук, глибокий або взагалі експромт). Приходити на інтерв'ю непередготовленим не радять, навіть якщо немає

часу на серйозну попередню роботу – необхідно хоч щось дізнатися, іноді цього може бути достатньо» [16]. «Варіанти можливих інформаційних ресурсів для швидкого пошуку інформації: *телефонний дзвінок, перегляд прес-релізу, робота з редакційним досьє, проглядання наявних ресурсів в Інтернеті, порада колег*. Ресурси для попереднього глибокого дослідження: *довідкова література* (енциклопедії, словники, довідники); *спеціальні джерела* (фінансова документація, статистичні звіти, дані соціологічних опитів і так далі); *наукова література* (монографії, дисертації, наукові статті і так далі); *періодика* (підшивки газет і журналів); усні (рідше письмові) *людські свідчення; спостереження наочно-речового середовища*. Особливо цінними можуть стати помічені деталі одягу, навколишнього оточення, особливості поведінки і спілкування героя, які потім допоможуть коректувати питання, використовувати адекватну стилістику бесіди» [16].

Призначення зустрічі. Про зустріч із співбесідником, як правило, домовляються телефоном, хоча останнім часом журналісти все частіше користуються електронною поштою. Але можна домовитися про інтерв'ю і при безпосередньому контакті (найкращий варіант).

«Набираючи номер телефону свого героя, треба мати на увазі: ніхто не зобов'язаний давати інтерв'ю. Навіть офіційні особи, в обов'язки яких входить спілкування з пресою, мають право надати інформацію у письмовій формі і не йти на прямий контакт» [16]. Тому *радіть уникати слова «інтерв'ю», а «Не могли б ви поділитися своїми міркуваннями про...»; «Хотілося б обговорити ситуацію...»; «Давайте поговоримо про цей випадок...»*.

«Домовляючись з героєм про зустріч радять переконати його в тому, що інтерв'ю – це можливість здобути популярність і визнання, розповісти про себе (діячі масової культури); вплинути на свідомість людей (політики, священики); зруйнувати забобони (учені, діячі сфери освіти); висловити свою точку зору, «пролити світло» на проблему (представники

протиборчих сторін в якому-небудь конфлікті); допомогти іншим людям уникнути помилок (учасники певних потрясінь, представники груп ризику); з'явитися на екрані, щоб вас побачили друзі і родичі («прості» люди). Крім того, під час переговорів про зустріч не забудьте узяти у співбесідника дозвіл: на фотографування, диктофонний запис, на розмову з членами сім'ї» [16].

Час і місце інтерв'ю. «Домовляючись про зустріч, призначаючи час і місце, прислухайтеся до побажання співбесідника. Від цих обставин залежить, чи комфортно себе відчуватиме герой інтерв'ю. Тому найчастіше зустріч призначається на його території (удома або на робочому місці) і в слушний для нього час. Якщо у інтерв'ю є подієвий привід, то це диктують обставини: воно може відбутися біля літака, в службовій машині, в кулуарах з'їзду, на місці події тощо» [16].

Плануючи час, журналіст повинен зважати на специфіку робочого дня свого героя. Є люди «уранішніх професій», але є і ті, чий робочий день фактично не має межі, або хто працює більше у вечірній час.

Підготовка запитальника. За питання можна сідати після того, як визначено завдання інтерв'ю, вивчено всі можливі допоміжні матеріали, а також призначено час і місце зустрічі.

«Попередня робота з джерелами допоможе визначити основну тематику питань, продумати їх послідовність і намітити шлях, по якому журналіст разом зі своїм героєм піде до мети. Якщо питання, що ставляться під час бесіди, не відповідатимуть наміченому плану, це може викликати підозру. Тому не забудьте при зміні ваших завдань повідомити про це партнерові» [16].

Розробляючи стратегію інтерв'ю, слід залишити час для незапланованих питань і відповідей, а також підготуватися до найнесподіваніших ситуацій. Заради таких знахідок і працює журналіст.

РОЗДІЛ 2

ХАРАКТЕРИСТИКА СТРАТЕГІЙ І ТАКТИК ІНТЕРВ'ЮВАННЯ НА РЕГІОНАЛЬНИХ ТЕЛЕКАНАЛАХ ХЕРСОНЩИНИ

Регіональне телебачення на Херсонщині представлено шістьма телеканалами: одним державним (філія Національної суспільної телерадіокомпанії України UA: Херсон (колишня ХОДТРК «Скіфія») та п'ятьма приватними. Серед них: ТРК «ВТВ плюс», ТРК «Херсон Плюс», ТРК «ТВій ПЛЮС», ТРК «KRATU», ТРК «ЯТБ» [27].

2.1. Проєкт «Знайомтеся» (телеканал «ЯТБ»)

Про редакційну політику, власне редакцію, його колектив ТРК «ЯТБ» інформації у вільному доступі небагато. На сайті каналу фіксуємо такі дані: «ТРК ЯТБ має власний ефірний час – 24 години на добу без ретрансляції інших телеканалів. Головним напрямком програмної концепції є створення та розповсюдження *інформаційних, просвітницьких, соціально-економічних, розважальних, дитячих програм*. Аудиторія – всі верстви населення. Зона покриття: Херсон і область. Аудиторія: 233 516 абонентів за даними ліцензії Національної Ради з питань телебачення і радіомовлення» [28].

У відомостях про структуру власності ТОВ «ТРК «ЯТБ» зазначено, що генеральним директором є Світлана Каррієва. Вона ж кінцевий бенефіціарний власник (частка 34 %), разом із Ігорем Кінцевим (33%) та Олексієм Івницьким (33%) [28].

У 2016 р. херсонський журналіст С. Нікітенко опублікував матеріал «Херсонські ЗМІ пройшли тест на прозорість», у якому здійснив дослідження і оцінив регіональні телеканали щодо їхньої відкритості та

прозорості: «наявність контактів, задекларованої аудиторії та фінансової інформації дозволило цьому телеканалу з мінімальною кількістю балів потрапити до переліку прозорих» [19]. Автор рейтингу надав телеканалу «ЯТБ» 4 бали із 7.

Структура сайту телеканалу. Наявні такі рубрики (7) і підрубрики (11):

- *Новини* (Сюжети. Публікації);
 - *Відео* (У центрі уваги; Знайомтеся; Авторські передачі; Поговоримо про головне; Телеміст);
 - *Лонгріди* (Лонгріди – Україна+);
 - *Блог* (Я маю право);
 - *Контакти*;
 - *Реклама*;
 - *Проекти* (У центрі уваги – реформи; Тижневик реформ; Україна+)
- [26].

Також на сайті є архів відеосюжетів (датуються з травня 2017 року по квітень 2020 року).

«Знайомтеся» - це окремий проєкт телеканалу у жанрі інтерв'ю. Його ведучим є Євген Кокоришкін. На сайті викладено 2 архівні випуски передачі за вересень і липень 2018 року.

Аналіз технології проведення інтерв'ю Євгена Кокоришкіна з Іриною Скидановою.

Під відео на сайті розміщено текстівку-презентацію гості: «В студії телеканалу “ЯТБ” – лікарка вищої категорії, кураторка Центру Валерія Моругіна, бард Ірина Скиданова. Як творчість допомагає лікувати людей не тільки фізично, але й духовно, чи пов'язане фізичне здоров'я людини з його духовним сприйняттям світу, – про це та багато іншого, не менш цікавого, дізнайтеся в передачі “Знайомтеся”» [7].

Дата: 07.09.2018 р. Хронометраж: 19:40 хв. Передача іде в прямому ранковому ефірі.

Початок. Заставка 10 сек. (відео з фотографіями, логотипом програми і словами: *Я ... тебе знаю. Знайомтеся*).

Глядач бачить спершу крупним планом ведучого, який вітається. Потім загальний план охоплює студію, де на диванах сидять журналіст і гостя. Євген представляє її, перераховують її посади. Традиційний початок для інтерв'ю.

Вітаю! Це передача «Знайомтеся». І сьогодні ми знайомимося з дуже цікавою особистістю, яка була вже неодноразово у нашій студії. Це Ірина Скиданова, лікарка вищої категорії, а до того ж куратор Центру Валерія Моругіна і бард. Пані Ірино, я вас вітаю!

Питальник

1. *Ви сьогодні прийшли до нас вперше із гітарою. Давайте одразу, щоб задати тон нашій бесіді, хотілося б почути пісню у вашому виконанні, щоб зрозуміти, про що ж співають лікарі. Якщо можна.*
2. *Дуже дякую. Дуже приємно, до речі, вести такий прямий ефір музичний. Пані Ірино, ось творчість, вона відіграє якусь роль у вашій основній професії? Вона допомагає вам лікувати не тільки людські душі, але й фізично?*
3. *Ви як куратор центру Валерія Моругіна багато зустрічаєтеся з творчими людьми. Ці зустрічі, знайомства спонукають вас до написання і до того, що ви тепер бард?*
4. *Ви дуже активно пропагуєте творчість саме херсонських митців, і художників, і поетів. Так?*
5. *Про що ви конкретно співаєте, на які теми і для кого?*
6. *Тобто вже гастролюєте по Херсонщині? (уточнювальне питання)*
7. *Як звати цього автора? (уточнювальне питання)*
8. *І про що його творчість? (уточнювальне питання)*
(репліка) *Давайте ми її зараз заспіваємо.*
9. *Дякую вам за це чудове виконання. І все ж таки, пані Ірино, ви – лікар вищої категорії, і до того ж ще й філософ, як ви самі зазначили, так?*

І мабуть, вважаєте, що фізичне здоров'я тісно пов'язано із фізичним самопочуттям. Чи це так, на вашу думку?

10. А стосовно здорового способу життя, що стає модним сьогодні навіть серед молоді. Ви особисто дотримуєтеся здорового способу життя?

11. Ви вже давно працюєте лікарем УЗД?

12. Тому я не повірю, що у вас немає пісні про вашу професію.

(репліка) Що ж, дуже приємно знати, що такі приємні і творчі лікарі сканують хворих у Херсоні.

13. Насправді у вас таке позитивне світосприйняття, що реформа медична, апарати там застарілі, але все одно ви тримаєте себе на позитиві.

(репліка) Тобто кожний гарний лікар має бути ще й філософом.

14. Ви часто вибираєтеся на природу з гітарою і друзями?

15. Ось дуже хочеться поговорити про Центр Валерія Моругіна, координатором якого ви є. Також відомий херсонський художник. Ви особисто були з ним знайомі?

16. Співали для нього?

17. Що ж, я пропоную все ж таки завершити нашу зустріч музично піснею, якщо така у вас є.

Завершення.

Передача «Знайомтеся» була до вашої уваги. Гостем нашої студії була Ірина Скиданова, лікарка, бард, очільниця Центру Валерія Моругіна. Стежте за нашими ефірами. Миру вам, щастя, здоров'я.

Заставка зі словами «Знайомтеся» і даними про редакторську команду.

Студія.

Студія оформлена у світлих тонах. Бачимо два дивани, що розташовані правильно (кут 30 градусів), аби гість і ведучий сиділи в комфортній (не конфронтаційній) позиції для дружнього спілкування.

Маленький столик між диванами не заважає і не створює перешкоди, бар'єрів. На нашу думку, студія оформлена скромно, але все відповідає формату проєкту.

Невербальна комунікація.

Ведучий посміхається, поза тіла відкрита, направлена до гості. Все це відповідає усім вимогам. Тримає в руках папку з питальником, ручкою. Папка створює своєрідний захист для журналіста. Тримаючи папку в руках і ручку, він відчувається більш впевнено і захищено.

Час від часу робить рухи рукою до гості. Рух відкритий і допомагає висловити думку. Дещо хвилюється Євген. Кутики очей напружені, хоч він і посміхається.

Вже на 8 питанні (середина розмови) ведучий почав нервово тиснути на папку, поза тіла показувала, що він хоче скоріше встати.

Гостя сидить на дивані, обернена до ведучого. У неї в руках гітара, що також створює своєрідний бар'єр. Вона посміхається, голова нахилена. Рух однієї руки відкритий. Це говорить про те, що Ірина приязно налаштована.

На початку інтерв'ю руки у обох схрещені, що свідчить про хвилювання і певну напруженість. На питанні 5 журналіст стиснув губи. Це говорить про те, що розмова іде важко. На 6 питанні журналіст стиснув і руку в кулак. Напруження не зникає.

Мовлення.

Журналіст говорить українською, гостя – російською. Мовлення Євгена загалом нормативне, правильне. Припускаємо, що через хвилювання він робить логічні помилки (у питанні 2, 3). Загалом рівень мовленнєвої компетенції ведучого високий.

Технологія проведення інтерв'ю Євгеном Кокоришкіним.

Портретне інтерв'ю, на нашу думку, не розкрило вповні героїню. Є підозра, що це було замовне інтерв'ю для реклами Центру Валерія

Моругіна, координаторкою якого і є Ірина Скиданова. Ми побачили його картини, нас запросили на виставку картин до бібліотеки.

Інтерв'ю зрідка перебивається заставка. Це відео з робочого місця героїні, а також дуже вдала замальовка з хобі Ірини (плавання Дніпром на байдарках). Такі заставки допомагають розкрити образ гості.

Вікова різниця між героїнею і ведучим є суттєвою (років 25), це люди не лише різного віку, статі, алей й поколінь і світосприйняття. Хоча ведучий був дуже чемним, дякував, говорив компліменти, але відчувалося, що вони на різних полюсах. І Євгену не вдалося розговорити її. Питальник ведучий готував, але чимало було прямих запитань, на які Ірина давала коротку відповідь. Це створювало напруження. Питання 9 певною мірою дублює 2 питання. Загалом пролунало 17 питань і 3 репліки.

Загалом Ірина – важкий співрозмовник, вона закрита людина, не розкривається незнайомим, не йде на контакт, хоча й мило посміхається. Розмова, на нашу думку, вийшла напруженою і дещо поверховою.

Хоча щодо професіоналізму ведучого, то особливих зауважень до нього немає. Він володіє мовою, жестами, рухами тіла, вміє триматися, вести гостя по запланованому питальнику, вміє імпровізувати. На нашу думку, не всіх гостей можна розговорити до «оголеного нерву».

Аналіз технології проведення інтерв'ю Євгена Кокоришикіна з Каїном Крамером і Сейраш.

Анонс гостей – текстівка під відео: «В студії телеканалу ЯТБ – переможець “Битви екстрасенсів-18” Каїн Крамер і півфіналістка Сейраш. Люди із надможливостями розповідають багато цікавого про своє життя. Детальніше дивіться у передачі “Знайомтеся”» [8].

Дата: 13.07.2018 р. Хронометраж: 31:02 хв. Передача іде в прямому ефірі.

Початок. Заставка 10 сек. (відео з фотографіями, логотипом програми і словами: *Я ... тебе знаю. Знайомтеся*).

Так само Євген на початку програми традиційно представляє гостей.

Вітаю! Це передача «Знайомтеся». І сьогодні у нас дуже незвичайний ефір, я би сказав, надзвичайний. Це слово буде доречним, адже до нас завітали люди із надзвичайними можливостями. Це учасники шоу: переможець “Битви екстрасенсів-18” Каїн Крамер і півфіналістка Сейраш.

Питальник

1. Ви багато подорожуєте містами України, і в рамках проекту, і до цього. У кожного міста своя енергетика. Ось чим вирізняється Херсон?
2. Дякую. До речі, Сейраш, ваше ім'я. Звідки воно взялося?
3. Каїн, звідки взявся твій псевдонім, що це означає?
4. У вас в роду ще були шамани?
5. Тобто можна сказати, що такі здібності передаються по наслідству.
6. Каїн, коли ви відчували, що ваше світосприйняття відрізняється від інших?
7. Це ви пам'ятаєте, коли вам було рік?
8. Перепрошую. А у вас в роду були шамани?
9. Як пішло далі?
10. Як вирішили спробувати свої сили у «Битві екстрасенсів»?
11. А з якого віку ви практикуєте зв'язки із потустороннім?
12. Ваші друзі і близькі підтримували ваші захоплення?
13. Чи великий був кастинг на проект? Якою була енергетика? Ви відчували себе серед своїх?
14. Сейраш, ви прийшли підтримати Каїна. Значить на проекті люди не лише суперники, але й друзать? Чому ви вирішили його підтримати?
15. Ви з Хельдіс були знайомі ще до проєту?

16. Ви сказали про інтернет-майданчики, де практикується езотерика. Як це на практиці відбувається?
17. Тобто цей талант також потрібно розвивати?
18. А звичайна людина може розвинути цей дар у собі?
19. Сейраш, дуже харизматично виглядаєте з тим музичним інструментом на проекті. Що це за музичний інструмент?
20. Що відбувається, коли ви б'єте в барабан двічі?
21. Це дійсно логічно. Шамана уявляють саме з бубном.
22. Каїне, що таке жрець графічної магії?
23. Перед очима стоїть момент, коли ви їхали в автобусі, почали задихатися, вам стало дуже зле. Що там відбулося?
24. У реальному житті таке відбувається з вами чи лише тоді, коли ви себе налаштовуєте?
25. Що було найважчим для вас на проекті?
26. Як змінилося ваше життя після проекту? Чи звертаються до вас люди?
27. Ви пишете такі статті?
28. Із чим до вас звертаються люди?
29. Ви говорите про те, що багато магів. Скільки відсотково у нас таких людей в Україні?
30. Із чим це пов'язано, як ви вважаєте?
31. Сейраш, як до вас приходять на консультацію?
32. До вас звертаються і з-за кордону?
33. Сьогодні запис ефіру проводиться у п'ятницю 13-го. Наскільки це зловісний день?
34. А там є енергетика?

Завершення

Ось так ми розвінчуємо міфи на телеканалі «ЯТБ». Дякую, Крамар, дякую, Сейраш. Стежте за нашими ефірами. На все добре! Заставка зі словами «Знайомтеся» і даними про редакторську команду.

Загалом представлення гостя і нагадування, хто був у гостях, заставка з логотипом програми – традиційне обрамлення для програм у жанрі портретного інтерв'ю. Тут редакція і журналіст не виявляються оригінальності чи креативу. Все традиційно.

Невербальна комунікація.

На початку пози гостей закриті: дівчина сидить нога на ногу, хлопець схрестив ступні. Це говорить про дещо напружений початок. Гості невербально не були відкриті до відвертостей. Так і лишилося протягом програми і до її завершення. Жести відкриті, ілюстрували мовлення героїв.

Поза у ведучого відкрита, він тримає мікрофон у руці, а в другій – папку. Тобто він повністю відкритий для гостей. Євген був залучений до розмови, він схилив голову набік (це вияв зацікавленості), очі світилися також зацікавленням.

Мовлення.

Журналіст говорить українською, гості – російською. Мовлення Євгена загалом нормативне, правильне, хоча фіксуємо росіянізми (по наслідку – українською треба було сказати у спадок; зв'язки із потустороннім – зв'язки із потойбіччям). Загалом рівень мовленнєвої компетенції ведучого у цій програмі був достатнім. Припускаємо, що росіянізми у мовленні ведучого з'явилися через те, що гості були російськомовні, до того ж тема і лексика була незвичною. Хоча, звичайно, це слабке виправдання для професійного ведучого.

Технологія проведення інтерв'ю Євгеном Кокоришкіним.

За півгодини ефіру журналіст поставив 34 запитання. Вони були прямі, непрямі, запитання-твердження, майже не було реплік. Можливо, тому, що учасників бесіди було троє, і вони вправно підхоплювали один одного.

Ефір, на нашу думку, був вдалим, хоча Євгену прийшлося працювати одночасно з двома гостями. Але тут герої були одного віку з

ведучим, тема викликала резонанс у глядачів (вони завчасно писали питання для Каїна і Сейраш) і була цікавою самому журналістові. Це сприяло кращій підготовці, вдалим експромтам, легкості ефіру.

Журналіст ставив питання по черзі, був тактовним, виявляв непідробний інтерес, ставив уточнювальні питання. Інтерв'ю досягло поставлених завдань.

2.2. Проєкт «Ранковий гість» (телеканал «ВТВ плюс»)

Телеканал «ВТВ плюс» визнано одним із найпопулярніших у Херсоні та області [10].

За рейтингом прозорості, проведеним С. Нікітенком у 2016 році, телеканал «ВТВ плюс» отримав 5 балів із 7: «На сайті каналу наявна уся інформація, яку ми шукали, окрім прізвища головного редактора та фінансової інформації. Каналом володіє приватне підприємство «Телерадіокомпанія ВТВ плюс», засновником і єдиним бенефіціарним власником є Тетяна Каменська. Її син Віталій працює директором компанії. Це єдиний приватний телеканал, який веде аналогове мовлення в радіусі 70 кілометрів від обласного центру (Херсонська міськрада, Білозерський, Олешківський, Голопристанський, частково Бериславський, Скадовський, Каховський, Чаплинський, Каланчацький райони, Новокаховська міськрада). Аудиторія - близько 1 млн. осіб. Також канал має ліцензію на цифрове мовлення. Це єдиний приватний телеканал на Херсонщині, який опублікував редакційний статут» [19].

Структура сайту. Рубрики (11), підрубрики (16):

- Новини (В Херсоні; В Україні; В світі);
- Проєкти (Ранковий гість; Це важливо; Молодь. ua; Інстинкт самозбереження; Відверто; Актуальне інтерв'ю; Невідома Херсонщина; Відкриття, які змінили світ; Трохи особистого; Дивний сад; Гучна справа; Мистецтво поза часом; Смачно з Колею та Олею);

- Програма;
- Про нас;
- On-line;
- Конкурси;
- Мобільні додатки;
- Web-камери;
- Блоги;
- Продакш;
- Херсон інфо [25].

Основний контент телеканалу «ВТВ плюс» - це новини і проєкти. Серед 13 проєктів не всі нині діючі. Наприклад, кулінарна програма «Смачно з Колею та Олею», кримінальна програма «Гучна справа», молодіжна програма, аналітична – це архівні проєкти, які сьогодні не знімаються.

Проєкт «Ранковий гість» – постійна складова ефіру. Це рубрика ранкової програми «Ранок з ВТВ плюс». Власне запису ранкового ефіру редакція не здійснює, але рубрика «Ранковий гість» є обов’язковою, запис здійснюється і архівується на сайті.

Про концепцію ранкової програми зазначено під відео з гостями: «Кажуть, гарний ранок – запорука вдалого дня. І це безперечно. Розпочинаючи свій ранок разом з телеканалом ВТВ плюс, ви просто приречені не лише посміхатися над карколомними жартами ведучих (принаймні вони вважають свої жарти карколомними), а й дізнаватися про свіжі новини нашого міста.

На вас очікують:

- корисні поради від ведучих, передбачення астрологів та синоптиків;
- різноманітні рубрики, в яких ви дізнаєтесь як, приміром, віднайти власний стиль; правильно поводитись у небезпечних ситуаціях; що думають дітлахи про доросле і дорослих; як живуть тваринки, тощо...

- ранковий гість, відома та цікава особистість, мужня людина, яка прокинулася для Вас спеціально раненько (колектив програми мужній – апріорі);

І це далеко не все. Бажаєте дізнатися більше? Дивіться з понеділка по п'ятницю з 6:50 до 8:30 програму «Ранок разом з ВТВ плюс!»

Денний запас бадьорості і гарного настрою вам забезпечено!» [22].

Презентація ранкової програми, на нашу думку, прописана з гумором. Це створює позитивне враження про ведучих, хочеться подивитися їх роботу.

Щоранку по буднях до редакції приходять на ранковий ефір політики, чиновники, посадовці, вчителі, медики, різноманітні експерти і спілкуються з ведучими на актуальні і злободенні теми.

Ведучі ранкової програми – молоді журналістки Олександра Бунчук і Анна Коробова.

Аналіз технології проведення інтерв'ю Олександри Бунчук з Наталею Орловою.

Під відео на сайті розміщено текстівку-презентацію гості: «Наталя Орлова, кандидат наук із соціальних комунікацій, тренер з медіаграмотності» [22].

Дата: 20.03.2020 р. Хронометраж: 18:49 хв. Передача іде в прямому ранковому ефірі.

Початок.

Глядач бачить спершу крупним планом ведучу, яка вітається і говорить про актуальність теми і гостя. Потім загальний план охоплює студію, де на високих стільцях за новинною стійкою сидять журналістка і гостя. Олександра представляє її. Традиційний початок для інформаційного інтерв'ю та його різновиду – інтерв'ю з експертом.

Питальник

1. Чи правда, що фейки скрізь?

2. *Я чула, що перший таке слово як фейкньюз промовив Дональд Трамп під час виборів. І мені було дивно, як фейк (це начебто брехня) може поєднатися з новинами, адже навпаки, це інформація, яка має бути завжди правдивою і точною?*
3. *Ви говорите і я одразу думаю, що я вчора дивилася і що може бути фейком. Як розпізнати фейк, на що звернути увагу і де, як краще перевірити ці новини?*

(репліка) А я думаю, які мої колеги молодці, такий влучний заголовок придумали!

(репліка) Але ж тоді може бути навпаки. Люди з фейкових інтернет-ресурсів будуть знову повертатися до телебачення, де дають перевірену інформацію.

(репліка) Справа в тому, що у них напевно така конкуренція, що вони хочуть все більше зібрати новин і все перетворюють на шоу!
4. *Окрім заголовку. Якщо все ж таки повелися на заголовок, завітали на цю сторінку, що ще вказує на те, що перед нами фейк?*
5. *А додаткова інформація? Бувають, що навіть фотографію вставляють або вирізку із відео? Це теж може свідчити про фейк?*
6. *Так, але чимала кількість фейкових новин розповсюджується через вайбер, телеграм, інші месенджери. І розпочинаються зазвичай «дорогі мої». І на цьому грають, адже зазвичай ми у вайбері так і спілкуємося.*
7. *Тоді є певний аналіз, навіщо створюють фейки і на кого розраховані ці фейки?*
8. *Зараз, повертаючись до теми коронавірусу, мабуть найбільша кількість фейків саме про коронавірус, адже це стосується не тільки України, а всього світу. Що найцікавішого ви знайшли по цій темі і як реагують українці?*

9. Як боротися взагалі з фейками? Тільки просто не репостити? Тільки просто не читати? Ви ж не можете всім цим 7 тисячам пояснити, що це фейки і не можна їх поширювати.

10. Медіаграмотність, якщо порівнювати Україну з іншими країнами, наскільки в них медіаграмотність висока чи низька, і де медіаграмотність поставлена на такий рівень, що можна не боятися фейків?

11. А як же поділитися цікавою новиною?

(репліка) Мені більше всього подобається, коли створюються фейки, а потім створюються фотожаби і різні такі юморні картинки для того, щоб все ж таки посміятися. Наприклад, про те, що будуть дезінфікувати, чи про те, що кавуни цього року поспіють раніше, тож відкривайте вікна, їх вертольотами будуть закидати.

Завершення.

Відносьтеся до всього з гумором і тоді паніки буде менше у вашому житті.

А вам сьогодні кажу дякую за поради і сподіваюся, що вони допоможуть нашим глядачам. Гарного дня!

Студія.

Студія оформлена у світло-зелених і світло-жовтих тонах, що правильно, оскільки саме такі відтінки гарно сприймаються на екрані, створюють відчуття свіжості, бадьорості. За спиною ведучої – поличка з книжками, квітами, фото. На стіні – годинник в жовто-зелених тонах.

Також бачимо сіру новинну стійку (замість звичайного столу) і два світлі високі крісла. Ведуча і гість або сидять на кріслах, або проводять ефір стоячи (припускаємо, це узгоджується з кожним героєм особисто).

Журналістка і герой знаходяться у позиції 30 градусів по відношенню один до одного, що відповідає вимогам до спокійної і дружньої бесіди. Головне, щоб не було позиції один напроти одного. Це

конфронтаційна позиція, яка не бажана для спілкування, а прийнятна лише для суперечок.

Невербальна комунікація.

Ведуча О. Бунчук – комунікабельна, привітна, весела. Вона випромінює позитив і енергію. Поводиться природньо, щиро (блиск в очах, привітна посмішка). У Олександрі жести рук відкриті, відповідають сказаному.

Гостя активно використовує жести руками, що допомагає їй висловлюватися. Бар'єрів між нею і ведучою немає. Гостя посміхається, голова нахилена, уважно слухає ведучу. Як зауваження зазначимо, що експертка піддакує ведучій звуками «mmm». Це відволікає і заважає.

Мовлення.

Журналістка і гостя спілкуються українською. Рівень володіння мовою у О. Бунчук достатній, хоча трапляються логічні помилки у побудові фраз.

Технологія проведення інтерв'ю Олександрою Бунчук.

Аналізоване інтерв'ю належить до інформаційного, а саме інтерв'ю з експертом. Ведуча готувалася до спілкування, питальник складала, навіть підготувала один із прикладів фейкової новини, який показали наприкінці. Це було задумано завчасно, щоб завершити інтерв'ю на оптимістичній, веселій ноті. На нашу думку, це було гарною «фішкою» діалогу.

За 18 хвилин ефіру ведуча поставила 11 питань і висловила 4 репліки. Діалог був достатньо інформаційно насиченим. Відбувся діалог з елементами бесіди. Подекуди Олександра, на нашу думку, забагато говорила. Вона виловлювалася і ставила питання (іноді в одному питанні фактично містилося три). Це трохи збивало гостю, варто більш коректно формулювати питання.

Аналіз технології проведення інтерв'ю Анни Коробової з Артемом Кияновським.

Під відео на сайті розміщено текстівку-презентацію гостя: «Артем Кияновський, директор НВК "Школа гуманітарної праці", депутат Херсонської міської ради» [21].

Дата: 20.02.2020 р. Хронометраж: 26:24 хв. Передача іде в прямому ранковому ефірі.

Початок.

Глядач так само бачить спершу крупним планом ведучу, яка вітається. Потім загальний план охоплює студію, де за новинною стійкою стоять журналістка і гість. Анна представляє його. Він вітається. Традиційний початок для інформаційного інтерв'ю та його різновиду – інтерв'ю з компетентною особою (депутатом).

Питальник

Доброго ранку ! Хотілося б поговорити про актуальні проблеми, питання, що цікавлять сьогодні херсонців.

Розпочати хочеться з вашого закладу, тому ще це є такий собі своєрідний експериментальний майданчик, за яким завжди цікаво спостерігати, завжди у вас щось новеньке. Ви багато працюєте і з учнями, і з педагогами.

Нещодавно ви побудували корпус, тобто завжди є про що розказати.

- 1. Вам не сподобалося слово експеримент. Втім зараз у школах ставлять експерименти. Впровадження нової української школи. Як ви до цього ставитеся?*
- 2. Ви не сприймаєте тих реформ, що відбуваються в середній школі?*
- 3. Що робити у таких умовах?*
- 4. Говорячи про реформи, перейдемо до медичних реформ також. Ви створюєте у своїй школі усі умови для комфорту учнів. У той же час нещодавно була загроза, що школи залишаться без медичних*

сестер. Ви як представник влади, що робили і що вам вдалося зробити?

5. *Ну очевидно, що така політика спрямована на знищення. Що робити у таких умовах?*

(репліка) *Закони повинні працювати, я так розумію. Щоб не тільки активна громадська позиція була.*

6. *У нас мало часу і я хочу торкнутися ще одного питання, яке непокоїть. Це питання оптимізації бібліотек. Розкажіть, в чому там проблема.*

(репліка) *До речі, у вас в школі є прекрасна бібліотека.*

7. *А школи готові прийняти ці бібліотечні фонди?*

8. *У нас лишається буквально 2 хвилини. Я знаю, що ви велике значення приділяєте у своєму освітньому закладі саме вихованню. Я бачила в місті, що ви готуєтеся до відзначення річниці Другої світової війни. Розкажіть, як відбувається підготовка.*

Завершення.

Дякую, пане Артеме, за розмову. Час нашого ефіру вичерпано.

Бажаю вам гарного дня.

Невербальна комунікація.

Журналістка і гість обрали позицію для спілкування стоячи. Припускаємо, що це бажання А. Кияновського, оскільки зазвичай ведуча спілкується в студії сидячи. Вони перебувають практично у конфронтальній позиції один напроти одного, що небажано для будь-якого спілкування. Це позиція протистояння.

Ведуча трохи запинається. Можливо, від хвилювання. Долоні рук у неї лежать навхрест, що свідчить про дещо оборонну позицію щодо гостя, який є володарем ситуації, він може перебити журналістку.

Про його статус і звичку бути лідером говорить поза: він відкритий, журналістка закрита, тобто він домінує над нею. Це не партнерський діалог. Про це свідчить невербаліка.

Коли заговорили про нову українську школу, гість стиснув ліву долонь у кулак. Він негативно налаштований щодо цієї реформи і його рухи тільки підтверджують це.

У процесі розмови гість займає все більше простору, розводить руками, змінює вагу тіла, спитається на руку, займаючи півстола. Ведуча ж скромно стоїть у тій же закритій позі. Лише обережні рухи лівою рукою під час говоріння.

Жести у А. Кияновського, коли він почав висловлювати думки щодо реформ в медичній сфері, стали вертикальними, рубаними, різкими. Це характеризує його як лідера, достатньо жорсткого керівника, що швидко приймає рішення. Рубані жести переходять у жести із вказівним пальцем, що також свідчить про те, що він звик наказувати.

Мовлення.

Журналістка говорить українською, гість – російською. Анна Коробова добре володіє українською мовою, не помічено росіянізмів, суржику. Питання побудовані логічно.

Гість говорить російською, але чимало в його мовленні відхилень (зокрема це вимога глоткового «г» замість російського дзвінкого «г; він «шокав»), що пояснюємо впливом української мови.

Технологія проведення інтерв'ю Анною Коробовою.

Анна Коробова готувала питальник, але після аналізу перебігу діалогу, невербальної комунікації співрозмовників можемо зробити висновок про замовний характер цього інтерв'ю. За 26 хвилин ведуча поставила лише 8 запитань. Фактично студія стала майданчиком для піару депутата і директора школи Артема Кияновського. Він розлого відповідав на питання, інколи сперечався з ведучою, робив їй зауваження. Наприклад, гість перебиває журналістку (питання про бібліотеки; Анна Коробова не встигає поставити питання, а А. Кияновський уже відповідає). На 17 хвилині вже сам гість ставить питання журналістці. І

допускає такі репліки в її сторону: «Вы задали вопрос. Не вздыхайте, дослушайте до конца».

Наприкінці інтерв'ю сам А. Кияновський висловився на предмет компліментарності ведучої: «Вы знаете, все, что вы сейчас мне говорите, напоминает большое словословие. Я сейчас дам вам конфету. Вы меня похвалили сегодня несколько раз» [21]. Наприкінці інтерв'ю гість подякував ведучій за похвалу і компліменти і задоволено посміхнувся.

Загалом увесь ефір був пронизаний компліментами гостю. Ведуча на початку інтерв'ю розсипалася в позитивних твердженнях про Артема Кияновського, який почувався господарем студії, поведився зверхньо, маніпулював фактами. Журналістка ж при цьому ніяк не реагувала. На нашу думку, це був замовний ефір і важко оцінювати його технологію як професійну.

ВИСНОВКИ

У результаті проведеного дослідження ми дійшли таких висновків.

Термін «інтерв'ю» в науці про соціальні комунікації й журналістській практиці прийнято вживати у двох значеннях: 1) як один із методів збирання інформації; 2) популярний у всіх видах ЗМК журналістський жанр інформаційної групи. Методи інтерв'ю активно використовують у новинній журналістиці поряд із методами спостереження і вивченням документів.

Інтерв'ю (у першому значенні терміна) є головним методом отримання журналістом фактів, сутність якого полягає в здобутті новин і повідомлень завдяки усному спілкуванню суб'єкта (журналіста) з об'єктом (політичним діячем, науковцем, спортсменом, артистом тощо). Вважається, що цей метод дає від 80 до 90 відсотків потрібної журналістові інформації. У цьому ракурсі вся журналістська робота – суцільне, нескінченне інтерв'ю.

Інтерв'ю (у другому значенні терміна) є журналістським жанром, що представляє суспільно вагому новину у вигляді відповідей особи на запитання журналіста.

Сьогодні, без сумніву, це найпоширеніший серед великоформатних інформаційних жанрів як у пресі, так і в аудіовізуальних ЗМК та Інтернеті. Відомі журналістикознавці одностайно відзначають як безумовно позитивну загальну тенденцію сучасної журналістики – посилення діалогічності. Інтерв'ю тут відіграє чи не найпершу роль, ставши домінуючим жанром на сторінках преси, в ефірі та Інтернеті, набуваючи нових популярних форм розгорненого діалогу з аудиторією (численні ток-шоу, «прямі лінії», опитування тощо).

Інтерв'ю (англ. interview – букв. «зустріч, бесіда») – інформаційний жанр журналістики, в якому подається вільний виклад розмови журналіста з особою, думки, коментарі чи враження якої з актуальних життєвих питань становлять громадський інтерес і призначені для оприлюднення в ЗМК.

Хоча теле- і текстове інтерв'ю друкованих та електронних ЗМІ – «близькі родичі», між ними існує чимала різниця. Глядач, на відміну від читача, може отримувати додаткову інформацію про співбесідника шляхом безпосереднього спостереження за його поведінкою, жестами тощо; інтерв'ю на телебаченні може бути «без купюр» (за умови прямого ефіру); телеінтерв'ю характеризується більшою об'єктивністю завдяки наочному спогляданню глядачів за процесом інтерв'ювання.

Журналістикознавці, що досліджують телевізійні жанри, подають різні класифікації інтерв'ю. Це залежить від того, що саме покладено в основу такого поділу. Найбільш розгорнутою є, на нашу думку, типологія телевізійного інтерв'ю, подана російськими дослідниками Г.Кузнецовим, В.Цвіком та А.Юровським. Залежно від мети розрізняють: *протокольне інтерв'ю*; *інформаційне інтерв'ю* (різновиди – «інтерв'ю-думка», «інтерв'ю-факт»); *інтерв'ю-портрет*; *проблемне інтерв'ю* (або *дискусія*); *інтерв'ю-анкета* [13, с. 134]. Наведена класифікація телевізійного інтерв'ю є на сьогодні найбільш повною. У нашому дослідженні ми дотримуватимемося саме такого поділу телеінтерв'ю, оскільки вона відображає різні тактики поведінки журналіста.

Регіональне телебачення Херсонщини представлене шістьма телеканалами: одним державним (філія Національної суспільної телерадіокомпанії України UA: Херсон (колишня ХОДТРК «Скіфія») та п'ятьма приватними. Серед них: ТРК «ВТВ плюс», ТРК «Херсон Плюс», ТРК «ТВій ПЛЮС», ТРК «KRATU», ТРК «ЯТБ» [27].

ТРК «ЯТБ» очолює Світлана Каррієва (генеральний директор). Цей приватний телеканал «має власний ефірний час – 24 години на добу», а

його програмною концепцією є «створення та розповсюдження інформаційних, просвітницьких, соціально-економічних, розважальних, дитячих програм. Аудиторія – всі верстви населення. Зона покриття: Херсон і область. Аудиторія: 233 516 абонентів за даними ліцензії Національної Ради з питань телебачення і радіомовлення» [28].

Дослідивши структуру сайту телеканалу, можна зробити висновки, що їхнє наповнення є незначним. Журналісти готують новини, кілька передач. На сайті є архів відеосюжетів (датуються з травня 2017 року по квітень 2020 року).

Вирізняється **програма «Знайомтеся»**. Цей проєкт побудований у жанрі інтерв'ю. **Ведучий – журналіст Євген Кокоришкін**.

У результаті аналізу двох програм (інтерв'ю Євгена Кокоришкіна з лікаркою, бардом Іриною Скидановою та з екстрасенсами Каїном Крамером і Сейраш) можна зробити такі висновки щодо майстерності інтерв'юера і техніки проведення інтерв'ю.

Євген Кокоришкін – молодий журналіст, але вже має досвід прямоефірних передач. Він добре володіє українською мовою, хоча трапляються у його мовленні росіянізми (по наслідству, зв'язки із потустороннім). Припускаємо, що росіянізми у мовленні ведучого з'явилися через те, що гості були російськомовні, до того ж тема і лексика була незвичною. Хоча, звичайно, це слабе виправдання для професійного ведучого.

Студія програми «Знайомтеся» оформлена у світлих тонах. Бачимо два дивани, що розташовані правильно (кут 30 градусів), аби гість і ведучий сиділи в комфортній (не конфронтаційній) позиції для дружнього спілкування. Маленький столик між диванами не заважає і не створює перешкоди, бар'єрів. На нашу думку, студія оформлена скромно, але все відповідає формату проєкту.

Програма має традиційний початок і завершення (ведучий вітається, представляє гостю; ведучий прощається, нагадує, хто був у гостях).

Невербальна комунікація Євгена загалом відповідає вимогам до інтерв'юера. Ведучий посміхається, поза тіла відкрита, направлена до гості. Тримає в руках папку з питальником, ручкою. Папка створює своєрідний захист для журналіста. Тримаючи папку в руках і ручку, він відчувається більш впевнено і захищено. Час від часу робить рухи рукою до гості. Рух відкритий і допомагає висловити думку. Дещо хвилюється Євген. Кутики очей напружені, хоч він і посміхається.

Ведучий готується до інтерв'ю, складає питальник. У спілкуванні з гостем Євген тактовний, уважний, робить доречні компліменти, виявляє непідробний інтерес, ставить уточнювальні питання, володіє мовою, жестами, рухами тіла, вміє триматися, вести гостя по запланованому питальнику, вміє імпровізувати. Інтерв'ю з Іриною Скидановою мало бути портретним, але скидається на замовне (помічено непряму рекламу центру, в якому вона працює). До того ж, Ірина – складний співбесідник, розговорити її не вдалося. Можливо, це різниця у віці (героїня належить до старшого покоління). Для спілкування з такими творчими особистостями необхідно мати більше досвіду, як життєвого, так і професійного.

Інтерв'ю з екстрасенсами Каїном та Сейраш стало успішним. За півгодини ефіру журналіст поставив 34 запитання. Вони були прямі, непрямі, запитання-твердження, майже не було реплік. Можливо, тому, що учасників бесіди було троє, і вони вправно підхоплювали один одного.

Ефір, на нашу думку, був вдалим, хоча Євгену прийшлося працювати одночасно з двома гостями. Але тут герої були одного віку з ведучим, тема викликала резонанс у глядачів (вони завчасно писали питання для Каїна і Сейраш) і була цікавою самому журналістові. Це сприяло кращій підготовці, вдалим експромтам, легкості ефіру.

Журналіст ставив питання по черзі, був тактовним, виявляв непідробний інтерес, ставив уточнювальні питання. Інтерв'ю досягло поставлених завдань.

Телеканал «ВТВ плюс» визнано одним із найпопулярніших у Херсоні та області [10]. Головний редактор і бенефіціар – досвідчена журналістка Тетяна Каменська.

Аналіз сайту засвідчив значно більшу кількість програм, ніж на ТРК «ЯТБ». Це не лише випуски новин, але й повноцінна ранкова програма, чимало авторських проєктів.

«Ранковий гість» – постійна складова ефіру. Це рубрика ранкової програми «Ранок з ВТВ плюс». Власне запису ранкового ефіру редакція не здійснює, але рубрика «Ранковий гість» є обов'язковою, запис здійснюється і архівується на сайті.

На сьогодні **ведучими «Ранкового гостя»** є також молоді, але професійні ведучі **Олександра Бунчук і Анна Коробова**.

Проаналізувавши два ефіри, можемо зробити такі висновки. Обидві ведучі готуються до програми, складають питальники, володіють невербальними прийомами залучення уваги гостя. Також рівень мовної компетенції достатній. Олександра більш емоційна, у її мовленні присутні задовгі фрази, при формулюванні питань, на нашу думку, варто дотримуватися мінімалізму (ведуча в одному питанні ставить одразу три, що дезорієнтує гостя).

Ефір Анни Коробової з Артемом Кияновським був непростим, оскільки герой – доволі непростя особистість. Він домінував на програмі, поведився не дуже тактовно. На нашу думку, це була замовна програма.

Оцінюючи стратегію і тактику підготовки і проведення інтерв'ю херсонським телеведучими, можемо констатувати, що вони поведуться професійно, володіють мовою, жестами, вміють тримати лінію бесіди. На жаль, трапляються замовні ефіри. Тут про тактику інтерв'ю говорити важко. Загалом наші телеведучі є професійними, постійно підвищують свою майстерність, працюють над удосконаленням власних вмінь і навичок.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бобков А. К. Газетные жанры : учеб. пособие /А. К. Бобков.– Иркутск : Иркут. ун-т, 2005. – 64 с.
2. Вайшенберг З. Новинна журналістика: навч. посібн. / З. Вайшенберг ; за загал. ред. В.Ф. Іванова – К. : Академія української преси, 2004. – 262 с.
3. Василенко М. К. Динаміка розвитку інформаційних та аналітичних жанрів в українській пресі / М. К. Василенко – К.: Інститут журналістики КНУ ім. Тараса Шевченка, 2006. – 236 с.
4. Ворошилов В. В. Журналистика : учебник. – 2-е издание. – С.Пб.: Изд-во Михайлова В. А., 2000. – 336 с.
5. Гетьманець М. Ф. Сучасний словник літератури і журналістики / М. Ф. Гетьманець, І. Л. Михайлин. – Х.: Прапор, 2009. – 384 с.
6. Голік О. Інтерв'ю в українській пресі ХХІ ст. Електронна бібліотека Інституту журналістики КНУ імені Тараса Шевченка : веб-сайт. URL: <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=2312>
7. Знайомтеся: Ірина Скиданова. Телеканал ЯТБ. веб-сайт. – URL: <http://yatb.tv/2018/09/07/znajomtesya-irina-skidanova/>
8. Знайомтеся: Каїн Крамер і Сейраш. Телеканал ЯТБ. веб-сайт. – URL: <http://yatb.tv/2018/07/13/znajomtesya-kayin-kramer-i-seyrash/>
9. Ким М. Н. Жанры современной журналистики / М. Н. Ким. – С.Пб : Изд-во Михайлова В. А., 2004. – 355 с.
10. Кому принадлежат херсонские СМИ. Monitor-ua: веб-сайт. – URL: <https://monitor-ua.com/1363-komu-prinadlezhat-hersonskie-smi.html>
11. Костюк В. В., Кравченко А. В. Інтерв'ю на сторінках мережевих видань // Серія: Соціальні комунікації, 2015 р., № 3 (23). URL: <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache>

12. Кривошея Г. Теорія і практика журналістики : Навч. посібник. – Київ : Книжкове вид-в НАУ, 2007. – 220 с.
13. Кузнецов Г. В. Телевизионная журналистика : учебник для студентов вузов / Г. В. Кузнецов, В. Л. Цвик, А. Я. Юровский и др. – М. : Изд-во МГУ; «Высшая школа», 2002. – 304 с.
14. Кушнір Ю. Павло Шеремет: «Інтерв'ю – це розмова, схожа на допит у кабінеті слідчого». Інститут масової інформації. веб-сайт. – URL: <https://imi.org.ua/articles/pavlo-sheremet-intervyu-tse-rozmova-shoja-na-dopit-u-kabineti-slidchogo-i613>
15. Лісневська А. Мистецтво телевізійного репортажу: навч.-метод. посіб. для студ. з напрямку підготовки „Кіно-, телемистецтво та „Тележурналістика» / А. Лісневська, Т. Коженівська; Держ. закл. „Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка». –Луганськ : Вид-во ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2013. –190 с.
16. Лукина М. М. Технология интервью : уч. пособие / М. М. Лукина. – М. : Аспект Пресс, 2003. – 191 с. URL: <http://evartist.narod.ru/text5/37.htm>
17. Мазур М. І. Журналісти-практики в інформаційній діяльності телебачення: проблема жанру. Електронна бібліотека Інституту журналістики КНУ імені Тараса Шевченка : веб-сайт. URL: <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=2361>
18. Михайлин І. Л. Основи журналістики : підручник / І. Л. Михайлин. – Вид. 3-є доп. і поліпш. – К. : ЦУЛ, 2002. – 284 с.
19. Нікітенко С. Херсонські ЗМІ пройшли тест на прозорість. Мост: веб-сайт. – URL: http://most.ks.ua/news/url/hersonski_zmi_projshli_test_na_prozorist
20. Піддубняк В. Г. Словник журналіста і видавця / В. Г. Піддубняк. – Херсон : ХМД, 2005. – 120 с.
21. Проект «Ранковий гість». Артем Кияновський. Телеканал ВТВ плюс. веб-сайт. – URL: <http://www.vtvplus.com.ua/lang/ua/projects/ranok-z->

- vtv-plyus/55545-rankoviy-gst-artem-kiyanovskiy-direktor-nvk-shkola-gumantarnoyi-prac-deputat-hersonskoyi-mskoyi-radi.html
22. Проєкт «Ранковий гість». Наталя Орлова. Телеканал ВТВ плюс. веб-сайт. – URL: <http://www.vtvplus.com.ua/lang/ua/projects/ranok-z-vtv-plyus/55644-natalya-orlova.html>
 23. Руденко О. В. Типологія телевізійного інтерв'ю як складової частини масової комунікації. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Nvpu ru_2010_10_11.pdf
 24. Словник журналіста : Терміни, мас-медіа, постаті / За заг. ред. Ю. М. Бідзілі. – Ужгород : ВАТ «Видавництво «Закарпаття», 2007. – 224 с.
 25. Телеканал ВТВ плюс. веб-сайт. – URL: <http://www.vtvplus.com.ua/>
 26. Телеканал ЯТБ. Веб-сайт. – URL: <http://yatb.tv/>
 27. Телеканали в городе Херсоне. URL: <https://www.memories.ks.ua/page/khersontv-1>
 28. Телерадіокомпанія ЯТБ. Контакти. URL: <http://yatb.tv/contact/>
 29. Тертычный А. А. Жанры периодической печати : учеб. пособ. / А. А. Тертычный. – М. : Аспект Пресс, 2000. – 312 с.
 30. Техніка інтерв'ю: посібник / Ю. Сарбі, А. Лазарева (адаптація та пер. з фр.) ; Ю. Лазарєв та ін. (ред.) ; Інститут масової інформації, Центр підготовки й вдосконалення журналістів. – К. : ПП «Еліс», 2000. – 120с.
 31. Фолькер В. Журналістика газет і журналів: вид. 2-е, переробл. / пер. з нім. В. Климченко. Київ : Центр вільної преси, 2017. – 377 с. URL: https://www.aup.com.ua/uploads/Wolff_Folker.pdf
 32. Чекмишев О. В. Основи професійної комунікації. Теорія і практика новинної журналістики / О. В. Чекмишев. – К. : ВПЦ «Київський університет», 2004. – 129 с.

33. Ю. Казімова До поняття формату жанру інтерв'ю у журналістиці. –
URL:
[http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/44509/2/2018n896_Kazimova_J-
To_the_concept_of_the_format_59-62.pdf](http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/44509/2/2018n896_Kazimova_J-To_the_concept_of_the_format_59-62.pdf)